Я беру з життя уламки, найгостріші скалки й кажу: страшно жити!

Уламки життя говорять мені:

В повній силі, нагло вмирає одна за одною так пекуче потрібна моєму рідному краєві, народові моєму скривдженому людина. Умирають орачі, а нива стоїть незорана, невижата, стоять сиротою колоски – до землі похилились, ронять зерно в землю, вже змочену осінніми дощами. Нива плаче, сльозами вмивається, а орача немає, забарився; орача покрила вже собою холодна земля. Це ж смуток тяжкий, це ж жах, бо гине нива, гине без орачів!

Гинуть мої друзі, один за одним, ідуть собі в царство вічного супокою, в царство тиші; а я самотою стою посеред невижатого поля, посеред народу мого великого й в одчаї взиваю:

Друзі мої! Любі мої мерці, як же мені трудно без вас на світі тинятись. Один по одному кидаєте мене, рвете квітку за квіткою з душі моєї, радість за радістю несете з собою туди, в те незнане царство темряви, цвіт любови моєї до вас збиваєте з душі моєї. А без цвіту душа моя убожіє, душа моя сіріє…

Любі, хороші мерці мої, горе мені без вас!

Он гляньте з осель своїх мовчазних, що діється там, де ви мене самого покинули. Тут вже зовсім умирає любов.

Тут в безглуздій братовбивчій війні не милують навіть діточок безневинних; тут, озброєні всіма здобутками культури народи несуть жах і смерть туди, де прагнуть культури; тут в жертву неситому хижацтву комерсантів ведуть на смерть і несуть смерть тисячам кращих синів народу. Цілі села без шматка хліба пухнуть з голоду, просто,

спокійно ждуть смерти, так наче так і треба, так наче інакше й не можна…

Друзі мої, хіба це не жах?

А ви кидаєте мене самого…